

колоса (0,708), у сорту 'Жізел' (0,860, 0,789, 0,844 відповідно) та з масою зерна з головного колоса (0,739). Середньої сили зв'язок встановлено лише між масою 1000 зерен та масою зерна з колоса у сорту 'Ізоляда' ($r=0,651$) та висотою рослин пшениці ярої сорту 'Жізел' – $r=0,651$. Найбільш тісний зв'язок маси 1000 зерен пшениці твердої ярої у сортів 'Ізоляда' та 'Жізел' встановлено зі скловидністю – відповідно $r=0,841$ та $r=0,896$.

Отже, у досліджуваних сортів пшениці твердої ярої виявлено сильні кореляційні зв'язки ознаки маса 1000 зерен з урожайністю та кількісними і якісними ознаками, що дає можливість використання цих ознак для вираховування селекційних індексів, до складу яких вони входять. Перспективою подальших досліджень є створення гібридів між досліджуваними сортами з метою отримання високопродуктивного гібридного матеріалу.

УДК 632.651

Лугина М.В., магістр 1 року навчання

Бабич О.А., к.б.н., доцент кафедри ентомології м. проф. М.П. Дядечка

Бабич А. Г., к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри інтегрованого захисту та карантину рослин

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: nubipbabich@gmail.com

ВЕРТИКАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ БУРЯКОВОЇ ЦИСТОУТВОРЮЮЧОЇ НЕМАТОДИ В ҐРУНТІ

У природних ценозах міжвидові зв'язки збалансовані, а популяція нематод у ґрунті характеризується низькою чисельністю. На відміну від цього в агроценозах трофічні зв'язки порушені, що призводить до зменшення видового різноманіття та до збільшення чисельності ряду видів патогенних організмів у тому числі і цистоутворюючих нематод та потенційної небезпеки виникнення зумовлених ними хвороб гетеродерозів.

Тому надзвичайно актуальним залишається питання визначення видового складу фітопаразитичних нематод сільськогосподарських культур та встановлення їх біологічних особливостей.

Дослідженнями, проведеними в ПСП "Восток-Запад" Ємільчинського району Житомирської області встановлено, що розподіл бурякової цистоутворюючої нематоди за вертикальним профілем, насамперед, залежить від вирощування певних рослин-господарів, видового складу фітонематод, типу ґрунту, способів його основного обробітку та глибини залягання родючого шару.

На рівень заселеності окремих горизонтів впливає також аерованість, щільність та особливості температурного і водного режиму ґрунту.

Спостерігається чітка закономірність накопичення бурякової нематоди переважно в орному найбільш родючому шарі ґрунту, де знаходиться понад дві третини основної маси вторинної кореневої системи рослин господарів.

Відмічено певні відмінності у вертикальному розподілі цистоутворюючих нематод при вирощуванні різних рослин-живителів. Так, після збирання урожаю ріпаку озимого більшість популяції бурякової нематоди у дерново-підзолистому ґрунті знаходилося в орному шарі до 20 см, а в чорноземі малогумусному – до 30 см.

В більш глибоких шарах ґрунту зустрічалися лише поодинокі цисти, які можливо туди потрапляли під час обробітку ґрунту ґрунтооброблювальною технікою.

Для об'єктивної оцінки рівня заселеності угідь буряковою цистоутворюючою нематодою, на ділянках з дерново-підзолистим ґрунтом нематологічні зразки доцільно відбирати на глибину до 20 см, а на чорноземах малогумусних – до 30 см.